

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6, 50
mesec 2, 20

V upravnistvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, Lj., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 127.

V Ljubljani, v sredo 5. junija 1901.

Letnik XXIX.

Deželni zbor in deželna vlada.

Votlo je zaropotal v zbornici dr. Tavčar. Pri proračunski debati, kjer vsakdo lahko na dan spravi svoje bolj ali manj pametne misli, se je oglašil voditelj kranjske liberalne stranke, da — zagrozi vladi in jo vklene v svoj liberalizem.

Poslušan od prijatelja Plantana in dveh stenografov — kdo drugi se zanj v zbornici zmeni? — je ropotal, da je vlada na Kranjskem — klerikalna! Na zbornico seveda njegove besede niso imele niti najmanjšega vtisa, a dr. Tavčar je hotel terorizirati potom stenografije svojega prijatelja barona Heina, naj bo še bolj liberalen in naj smotrom liberalne stranke še bolj služi, nego doslej.

Ko je dr. Tavčar votlo ropotal, da je kranjska deželna vlada „klerikalna“, je pač moral vedeti, da mu tega še v njegovi stranki nihče ne verjame, tudi najzabitejši liberalci ne. Hotel je samo imponirati v Ljubljani, da doseže v deželi za svoje liberalce v škodo ljudstva še več, nego se že sedaj godi v veliko ogorčenje vsega ljudstva.

Terorizem je slovenskih liberalcev edino sredstvo, in edini smoter, osebno škodovati ljudem, ki niso njihove stranke. Doslej je kranjska deželna vlada že dovolj jasno in odkrito podpirala liberalno slovensko-nemško zvezo proti interesom ljudstva, in če jo hoče dr. Tavčar še z Dunaja terorizirati, je storil nekaj čisto nepotrebnega.

A ta smelost, s katero se upa liberalni poslanec biti resnici v obraz, pozivlje nas, da z vsemi silami delamo na to, da se naredi enkrat red v naši deželi.

Veleposestniki imajo samo nemške zastopnike v deželnem zboru, ki so po strankarski disciplini vsi udani pristaši odločno nemško-liberalne smeri. Slovenski liberalci so z njimi v zvezi proti katol.-narodnim poslancem, da imajo vedno večino proti zastopnikom ljudstva. Deželna vlada je pa tudi liberalna in podpira liberalne težnje v vseh ozirih.

V šolstvu se odločno vidi, da gredo vsi trije faktorji enoglasno proti nam. Prišlo je tako daleč, da učitelstvo kopirni pod liberalnim terorizmom in da tudi oni, ki vidijo pogubnost liberalizma, nimajo poguma, z mazincem treniti proti njemu, ampak divjajo slepo za njimi. Imenovanja za šolske nadzornike zadnji čas naravnost kažejo, da plove vlada v radikalno liberalnem toku.

V narodnem gospodarstvu je vlada popolnoma v službi liberalizma. Proti kmečki organizaciji se postopa drakonično, vsako protiliberalno gibanje v ljudstvu se zvito zatira. V cerkveno-političnih vprašanjih živimo še v dobi najhujšega liberalizma, dočim je v marsikateri deželi že premagan. In še celo pri volitvah vidimo uradništvo v eni vrsti korakati z istim Tavčarjem, ki na Dunaju ropota, da je vlada še premalo liberalna.

Zato je pa treba, da vstane vse krščansko ljudstvo v celi deželi in da z gromovitim glasom pove, da takega gospodarstva ne trpi več.

Neobhodno je potrebno, da pri prihodnjih deželnozborskih volitvah slovensko ljudstvo na Kranjskem še odločneje nego zadnjič pri državnozborskih volitvah pokaže, da hoče radikalnih izprememb v vladanju kranjske dežele. Treba je, da ljudstvo pokaže, kako težko in nevoljno nosi liberalni jarem, ki se mu nalaga iz Ljubljane.

Kakor je kranjski deželni zbor žalosten vzgled zbornice, v kateri so ljudski zastopniki na umeten način potisnjeni v ozadje, da imajo prvo besedo oni, ki k ljudstvu ne spadajo, tako so tudi razmere v deželnem odboru neznosne. Liberalci fruktificirajo svoje stališče v dež. odboru na brezobziren način za svojo stranko. Vpliv na šolstvo in na občinske zadeve, ki ga ima sedanji dež. odbor, je naravnost strankarski in na glas vpije, da je potreba radikalne sanacije. Imenovanja v cestne odbore so bila na primer prav predrzno strankarska.

Zato pa je treba, da pri prihodnjih de-

želnozborskih volitvah nastopi vse, kar pošteno misli na Kranjskem, in izvaja prepotrebni boj proti liberalizmu. Res bo treba zopet trpeti, res se bo boriti proti surovežem in brezobzirnim nasprotnikom, a treba je, ker dokler se deželni zbor čisto ne prenovi, ne moremo napredovati v nobeni stroki. Le pogumno na delo že sedaj! Dva mandata več, nego zadnjič, sta nam že gotova, in le od dela in odločnosti naših somisljnikov je odvisno, ali pridobimo še kaj zraven. Prišlo bo gotovo že po prihodnjih volitvah v dež. zboru kranjskem do prizora, da bodo katol. narodni poslanci mogli reči: Mi smo zastopniki vsega slovenskega ljudstva na Kranjskem, med tem, ko bo na drugi strani slovenski liberalizem, zastopan po nekaj z majhnimi večinicami z nemško in vladno pomočjo izvoljenimi »naprednjaki«, zopet iskal zavetja pri nemškem grajščaku.

Takrat bo pa tudi že skrajni čas, da se začne temeljito pometati.

Kranjske železnice.

Dunaj, 3. junija 1901.

Danes je železniški odsek pričel razpravo o vladni predlogi glede tistih lokalnih železnic, kojih stavbo hoče vlada še letos osigurati.

V tej razpravi poprijel je besedo poslanec dr. Šusteršič, ki je v daljšem govoru razvil obsežen kranjski železniški program.

Rekel je, da so se pri investicijski predlogi opravičeno lokalna vprašanja potisnila v stran in stopila le velika državna vprašanja v ospredje. Pri predležeti predlogi pa stopijo lokalni interesi v celem obsegu v ospredje, popolnoma po pravici, saj se gre za lokalne železnice. Zato pa hočejo on in njegovi somisljenci to predlogo presojati zgolj z lokalnega stališča. In iz tega se pri tej predlogi vidi dvojno: da ta predloga želje posameznih dežel prav nič ne upošteva — mej tem ko bodo bremena, nastopajoča iz te predloge, zadela vse dežele! Zato govornik kot poslanec kranjske dežele predloge

ne more sprejeti, razun če se vanjo sprejmo tudi zahteve kranjske dežele.

Predloga se na nujne potrebe kranjske dežele prav nič ne ozira. Niti eden vseh tistih projektov, ki se na Kranjskem že leta in leta uvažujejo in kojih izvršitev je v interesu dežele nujno potrebna, se v vladni predlogi ne upošteva.

Govornik deli te projekte v dve skupini: prva skupina obsega tiste projekte, ki so za izvršitev že popolnoma godni, ki so izdelani s tehničnega in komercialnega stališča in se lahko takoj izvršijo, če se se financirajo.

Glede teh projektov zahteva govornik, da se takoj sprejmo v predlogo in se letos osigurajo. Ti projekti so:

1. Železnica Kranj-Tržič;
2. železnica Trebnje Št. Janž;
3. železnica od proge Celje-Velenje do proge Ljubljana Kamnik.

Govornik utemeljuje na drobno osiguranje vsake teh železnic. Glede zveze kamniške železnice z železnico Celje-Velenje odnosno s postajo Polzela omenja govornik, da se v tem pogledu upoštevata dve varianti: ena obsega zvezo s Kamnikom, druga z Domžalami. Govornik hoče, da se osigura letos le zveza s kamniško progo, vprašanje pa, se li zveže Polzela s Kamnikom ali z Domžalami, naj ostane odprto. Na ta način se doseže to, da prepri mej interesenti domžalske in kamniške varijante ne bode zaviral osiguranja te prepotrebne zveze.

Osigura naj se zveza kot taka in potem po danih razmerah odloči, se li naj nova zveza zveže s Kamnikom ali Domžalami. Inače obstoji nevarnost, da te zveze ne dobi ne ena ne druga omenjenih postaj.

Odsprejetja ali odklonitve teh predlogov, pravi govornik, bode odvisno, kakšno stališče bode njegova stranka zavze-

LISTEK.

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice.
Piše Jos. Lavtičar.

(Dalje.)

10. Skozi aragonsko puščavo.

Mojemu dobremu gostilničarju v Manresi sem pa vendar naredil eno krivico, katero moram očitno spoznati, saj bi jo rad popravil, toda kar je prepozno je prepozno. Dolžujem mu še danes steklenico kisle vode, katero sem izpil prejšnji dan takoj po dohodu, ko še nisva bila zgovorjena zaradi plače; pri poslovu jo je pozabil on zaračunati, a meni tudi ni prišla na misel. Obracunil sem sicer s svojo vestjo, ki mi je rekla: Ako nimaš večjih pregreškov na sebi kakor je ta, se ti zna še kdaj dobro goditi. Toda po drugi strani me spominja moralnega izreka: „Nemo iudex in sua causa.“ Kako bodo presodili ta slučaj kazuisti in kaj poreko zaradi povrnitve?

Nizki griči, ki obdajajo Manreso, izginjujejo polagoma, semintje zdrčimo čez kak most, a voda je izsušena, da se vidi samo kamenje in pesek.

Ko smo zapustili Rajadell, Calaf in Cervera, se začne odpirati ravnina.

A ta neznosni prah! Pri nas se kadi samo po cestah, tukaj pa tudi po železnicah, vrh tega postaneš od premočnega dima ves črn, da se moraš dobro umivati, ako se hočeš iznebiti nesnage. Človek gre pač snažen od doma, zanemarjen pa pride nazaj.

Dolg železen most, pod katerim teče reka Segre, nas prestavi v mesto Lérida. Tu je na kolodvoru polno ljudstva, večinoma gosposkega: eni šetajo po koridoru, drugi se poslavljajo od prijateljev in prijateljic, eni iščejo okrepčila pri bufetu, drugi oblegajo prodajalca hladilne pijače, gospe mahljajo s pihljaci, gospodje si brišejo pot s čela.

Vozovi tretjega razreda niso vrejeni tako slabo, kakor so mi pripovedovali poprej. Akoprav smo nekoliko stisnjeni med seboj, je vendar zabava živahna. Vročina sicer pritiska, toda prenaša se lahko pri odprtih oknih, skozi katera dohaja potreben preprih. Nedostatek je samo ta, da ni vrhovnih polic in da moraš blago, kar ga vlačiš s seboj, stlačiti pod klop.

Nasproti sta mi sedela dva gospoda, vsak s svojo hčerko pri sebi. Iz pogovora spoznam, da se pomenkujeta o karlistih, katerih se ne manjka v severnih španskih provincijah. Država ima velik križ z njimi, komaj je zatrta vstaja v eni pokrajini, že

zopet vsplamti v drugi. Glavni krivec teh mnogoletnih domačih vojsk je kralj Ferdinand VII., ki je l. 1830 vsilil s svojo pragmatično sankcijo novo dedno nasledstvo, vsled katerega so dobili otroci ženskega spola pravico do vladanja. Kljub temu, da je imel Ferdinand brata Don Karlos-a, je podedovala na podlagi omenjene nepotrebne postav Ferdinandova hči Izabela pravico do krone (1833), a za mladoletno je vladala njena mati Kristina v ne posebno spodbudo svojim podložnim. Don Karlos bi bil lahko pridobil žezlo v svojo roko, toda zamudil je zaradi neodločnosti vgodno priliko ter slednjič, brezvspešno se vojskujoč, umrl v Trstu l. 1855. Staro pravico do španskega prestola je izročil sicer svojemu sinu, toda drugo vprašanje je, ali jo dobi kdaj nazaj? Sedaj je očitnemu bojevanju konec, karlisti so podlegli, a vstaja tli pod pepelom in vlada zasleduje še vedno s sumljivim očesom nasprotno gibanje. Na strani karlistov je tudi mnogo duhovnikov, ki pa menda niso tako bojevit, kakor se o njih čita, da jim je ljubša puška kakor rožni venec, in da rajše duhajo smodnik v vojski, kakor kadilo pred oltarjem.

Od Leride naprej je okolica tako žalostna, da bi zaspal lahko pri belem dnevu in ničesar ne zamudil. Na vse strani se raz-

teguje nepregledna ravnina, pa kakšna? Nikjer hiš, nikjer drevesa, nikjer vode. Redka trava, vsa ožgana po solncu, poganja iz razpokane rujave prsti, med katero se vidi nekaj plitvih odrtin, bržkone stoje v njih mlake ob času deževja. Ne moremo si misliti bolj otožnega pogleda; to je prava puščava, ki bi bila še za kazensko kolonijo preslaba. Ves okraj se imenuje „la noguera“, železniške postaje so 30—40 km. oddaljene ena od druge, ubogi čuvaji, ki morajo prebivati v teh pustah!

Ravno prav; ker ni zabave v naravi, jo dobim pri sopotnikih. Tip možakov me spominja njihovih pradedov Arabcev. Debela glava, potlačeno čelo, kratek kljukast nos, široka usta in temna barva obraza svedoči pri marsikaterem, da so bili njihovi prvotni stariši orientali. Prav tako prevladuje pri ženskah brunetost, frizura jim gre ob straneh glave naravnost proti temenu, kjer se črno lasovje združuje v bujno kepo; pri starejših opaziš dobro razvite brke, katerih bi se gotovo rade iznebile, ako bi bilo mogoče.

Bržkone vpliva ozračje na to abnormalnost, ki je ni videti v naših krajih, ali pa je podedovana lastnost, ki se nahaja pri gotovih rodočinah.

Poleg mene sedi črno oblečena seno-

mala nasproti celi predlogi v zbornici.

Vendar, iz previdnosti, predlaga govornik, za slučaj, da se njegovi predlogi odklonijo, resolucijo, glasom katere se vlada pozivlja, da zagotovitev teh železnic sprejme v prvo prihodnjo tozadevno predlogo, ki se znabiti predloži že letošnje jesen.

Druga skupina projektov obsega tiste zaželjene železnice, katerih načrti tehnično in komercialno še niso popolnoma izdelani, glede katerih treba torej še gotovih priprav. Glede teh železnic predlaga govornik resolucijo, da naj jih vlada sprejme v svoj železniški program in takoj izvrši vsa uvodna dela, tako da bode mogoče, čim prej te potrebne železniške proge izdelati.

Te proge so:

1. Belokranjska železnica od Straže v Črnomelj in Metliko;

2. Vipavska železnica od Ajdovščine do Postojne ali Logatca, ali pa do Vrhnike;

3. Idrijsko-Poljanska železnica od Sv. Lucije v Idrijo in od tod skozi Poljansko dolino v Škofjo Loko.

Tudi priporoča govornik resolucijo poslanca viteza Berkasa, ki meri na to, naj se proga Celje-Velenje podpravi ali pa se prevzame v državno upravo.

Železniški minister Wittek je na izvajanja in predloge dr. Šusteršiča podrobno reagoval in posebe omenjal sledeče:

Projekt Tržič-Kranj imenuje minister zdrav in uvaževanja vreden projekt. Treba pa še marsikatero vprašanje, ki pride tu v poštev, študirati, in načrt, ki je precej star, iznova predelati. Osobito je proračun z 1,760.000 kron že star, treba ga presoditi z ozirom na sedanje razmere. Vlada hoče te študije čim prej osigurati, ker odkrito želi, da se tržiška železniška zveza kakor hitro mogoče spelje. Danes pa ne more še, iz omenjenih razlogov, priporočati, da naj se proga Kranj-Tržič sprejme že v sedanjo predlogo.

Podobno se izrazi minister glede proge Trebnje-Št. Janž. Osobito se treba prepričati, če se bode v istini premog izvažal čez Trebnje, kajti uvažuje se od druge strani železnica iz Št. Janža v Sevnico. Vsa ta vprašanja mora vlada še študirati.

Ravno tako se ministru projekt Polzela-Kamnik odnosno Domžale ne zdi še popolnoma goden. V tem pogledu obstoje tri varijante, in vlada mora še vse v poštev prihajajoče okolnosti študirati, predno se odloči za eno ali drugo varijanto. Pravi pa, da se vlada tudi v tem pogledu hoče poizkusiti.

Glede belokranjske, vipavske in idrijsko-poljanske železnice pravi minister, da lahko vse podpiše, kar je dr. Šusteršič v tem pogledu rekel. Vlada bode zasledovala načrt belokranjske železnice, samo misli, da bi morebiti bila tu ozkotirna (!!) železnica priporočati.

rita, ki še morebiti ni videla 30 spomladi, krepke muskulature, živahnih oči in sploh čedne postave.

Tovaršici sta jej dve mlajši gospici, gotovo njeni dobri znanki, sicer bi ne obirale skupno mastnih koščkov pečenega piščanca. Za priboljšek jim je steklenica vina, ki se v vročini in na okusno jed dobro prilega.

Odkrito moram reči, da mi njihov obed ni delal skomin, ker sem si v Leridi vtožal žejo, lakota se pa sploh še ni oglasila, odkar je dobila v Manresi svoj zadostni delež.

Moji sosedi pa je okrepčilo posebno dobro dišalo, in tudi sicer mora imeti dober tek, ker izgleda tako cvetoče kakor mlada gostilničarica ali mesarica. Začela je celo razgovor z menoj, bržkone da zadosti ženski radovednosti, kje bi bil jaz doma. A moji odgovori so bili jako kratki in previdni, nekaj zato, ker me je tepla španščina bolj kakor furlanskega zidarja slovenski jezik, deloma pa tudi gledé tega, ker se „nas eden“ ne more spuščati v preveč zaupno občevanje z nežnim spolom.

(Dalje prih.)

Glede vipavske železnice je velika težava radi višinskega razločka mej Vipavo in Razdrtim, ki znaša 400 metrov. Nadaljevanje proge Gorica-Ajdovščina samo po vipavski dolini pa ne bi zadelo ob nobeno težavo in vlada je pripravljena, to progo čim prej izvršiti.

Glede idrijske železnice so velike tehnične težave, akoravno je zelo želeti, da se osobito Idrija zveže z velikim prometom.

Omenjati je konečno še, da je tudi poslanec dr. Tavčar se potezal za železnico Kranj-Tržič, za belokranjsko železnico in za zvezo Trebnje-Št. Janž, ter glede poslednje omenjal, da so žalibog lastninske razmere glede premogovnika v Št. Janžu sedaj jako zamotane, na kar je dr. Šusteršič odgovoril, da lastninske razmere za vprašanje izvršljivosti in nujnosti železnice nimajo nikakega pomena.

Referent Gizowski predlaga, da se člen I. vladne predloge, ki navaja železnice, katerih stavba naj se še letos osigura, pod točko 1 do 18 nespremenjeno sprejme, torej spreminjevalni odnosno dodatni predlogi odklonijo, pač pa vsi ti predlogi in resolucije odstopijo vladi s priporočilom, naj jih temeljito prevdari in se nanje, ko vloži prihodnjo predlogo glede lokalnih železnic, primerno ozira.

Ta predlog je bil z večino sprejet.

Bohinjski gozdi.

Liberalni lopovi, ki zahrbtno v divjem sovraštvu skušajo uničiti našega kmeta, so seveda tudi hinavci. Lagati znajo še bolj nego kleti. V tem smislu je prav lahko umljiv članek, v katerem hoče »Narod« oprati sebe in svoje poslance sodelovanja pri Schalkovi interpelaciji proti bohinjskim kmetom. Po tem, kar se je zahrbtno delalo v državnem zboru proti vinogradniškemu društvu, po Šusteršičevem dogodku, po pitijemskem izreku, da je treba Avstrijo vladati liberalno in da kranjska vlada podpira klerikalce, je nastopil Schalk; in vsi naši liberalci so se gotovo veselo namuzali, češ: »pa pravite, da so naši lenuhi, da nič ne delajo.« Sedaj pa prihaja »Narod« in jim hoče ukratiti novo zaslugo.

Sicer pa to nas nič ne briga; dolžni smo le o stvari sami izpregovoriti nekaj besedi, da za ljudi, ki imajo še kaj razuma, pojasnimo »Narodove« laži.

V našem slučaju se gre za bohinjske planine, ki so bile prej last industrijske družbe, sedaj so pa verskega zaklada. Brez živinoreje bi Bohinj propadel. Živinoreje pa tam ni brez planin. Od prastarih dob so uživali Bohinjci svoje planinske rove in pašnike. Novejši čas jim je jelo veleposestvo z gosposko vred nagajati. Stara pesem: Na videz gojzd v boju s pašnikom; v resnici pa le močnejši z revežem, veleposestnik s kmetičem. Kazni, nagajanja, male krivice so glodale ob kmečkih pravicah. Število živine se je vedno manjšalo. Več vasi je v Bohinju, kjer se je zadnjih 30 let število skrčilo za polovico. Stroški pa rastejo! To pomenja nujen propad. Odtod je umljiv boj bohinjskih kmetov za obstoj.

Poglejmo sedaj posamne faze v tem boju, da se bo videlo, kdo je sodeloval s kmeti.

I. Do l. 1892 se je vršil ta boj zasebno, skrito. Širša javnost ni vedela o njem. Leta 1892 je pa jel v tržiškem sodnem okraju nakupovati baron Born planine od kmetov. To novico je prvi prinesel »Slovenski Narod«, in je pri tem Born in njegovo namero pohvalil. — Uprav ta notica je vzdramila naše može. Pričelo se je točno preiskovanje, pri shodih se je podučevalo ljudstvo in v člankih »Gorenjske planine v nevarnosti« je objavljal »Slovenec« Bornovo vprašanje in planinstvo sploh. To je vzdramilo javnost in tudi v Bohinju so se jeli gibati. Srednjevaški kaplan, sedanji bistriški župnik Piber je organizoval kmete, vodil njihove prošnje in pritožbe in seznanjal javnost z žalostnimi razmerami svojega kraja.

Takrat se je tudi pokazal Pirc na površju in sicer ne tisti Pirc, ki sedaj v nasprotju z ogromno večino kmečkega stanu, služi liberalcem, marveč tak Pirc, ki je stal v odločnem nasprotju z »Narodovimi« načeli na strani, katero je zastopal »Slovenec«. »Slovenec« članke je ponatiskoval v »Kmetovalcu« in pridejal še marsikaj svojega iz svoje bohinske skušnje. Prav tedaj je bil tudi Pirc v slovesu klerikalstva; kmetje in mi smo bili zadovoljni z njim.

II. V tem boju so sodelovali tudi naši poslanci, zlasti Povše. Nanj se je obračal Pirc in drugi. To delovanje je pospeševalo misel, da država kupi industrijske družbe posestvo v Bohinju za verski zaklad. Takrat je že tudi Povše razširjal misel, naj kmetje planine odkupijo v last.

III. Pod Thunom so se naši poslanci posvetovali o pogojih, pod katerimi vstopijo v desnico. Na predlog kranjskega klerikalca so stavili med drugimi tudi zahtevo, da mora država prodati bohinskim kmetom planine. Thun je odgovoril, da vlada priznava to načelo. Tu se je nehalo vsako Pirčevo delovanje. On sam se je med tem izprevrgel in postal v prvi vrsti liberalni strankar. Samostojna kmečka organizacija se je pričela in on je imel z njo dela čez glavo, da bi ji po svoje »pomagal«. Seveda vse — odkrito, značajno in moško kot se spodobi kmetu vseh kmetov. Grdi spomini!

Pri vladi je stvar zaspala. Pod Claryjem se je zopet obnovila. Sprožil je to zadevo dr. Šusteršič; največ se je pa trudil Pogačnik. Takrat se je sklenilo, da se prično pogajanja s kmeti o prodaji planin. Pričela so se in sedaj, ko se imajo vsaj deloma*) izvršiti, prihajajo slovenski liberalci pod Wolfovo firmo in jih hočejo uničiti.

Naše ljudstvo mora to izvedeti. Časopisi in shodi je morajo podučiti, da živi še tisti tipus brezsrčnega, pohotnega grajščaka, ki si ga je ohranilo iz davnih dob v svojem spominu in da se v novi, grji obliki obnavlja v slovenskih liberalcih.

*) Nekaj planin, o katerih se je prej že sklenilo, da se prodajo, je sedanja vlada izvzela.

Druga železniška zveza s Trstom.

(Govor polanca Jos. Pogačnika v seji posl. zbornice dne 22. maja t. l.)

Visoka zbornica! Svota za investicije, ki bo jednako pomladnemu dežju plodonosno vplivala na avstrijske gospodarske razmere, ima za mojo ožjo domovino Kranjsko le pomen mimo idočega dežja. Moja ožja domovina Kranjska dobi po novih investicijah le neznaten del, obstoječ iz prehodne črte druge železniške zveze s Trstom in 34 milijonov kron, ki so vstavljeni zanj v investicijskem proračunu, gre takorekoč le mimo očij velikega dela naše dežele. Akoravno smo, rekel bi, predkraj Trsta, vendar naša dežela nima nikake splošno-gospodarske koristi od sedanje investicijske predloge. To prehodno črto skozi Kranjsko opisal bi najbolje mesto besede Kranjsko v investicijski predlogi s prehodno črto od tolike do tolike stopinje zemeljske širine. (Veselosť.)

Prednosti, ki jih nudi deželi ta prehodna proga, so mnogo manjše od onih, ki jih imajo druge dežele, in ako se gre za to, da se gospodarsko in politički popravi preziranje, ako se gre za to, da se naša dežela i v bodoče ne bo gospodarsko zatirala, tedaj je potrebno, da se z večjim razumom in večjo ljubeznijo ozira na potrebe te zelo zanemarjene dežele, kot do sedaj.

Tu nočem naštevati posamnih potreb dežele, ker so te itak že znane visoki vladi po vednih tožbah in prošnjah, tudi ne maram v svetlih barvah slikati gospodarskega položaja dežele, marveč le konstatiram, da smo bili in smo vedno pripravljeni potegovati se za gospodarske potrebe kraljestev in dežela, in sicer popolno in nesebično, da pa pri visoki zbornici in visoki vladi nismo našli one naklonjenosti in ljubezni, ki smo jo menili vzbuditi.

Tako razmerje vstvarja vedno bridko čustvo, ki se mora hote ali nehote razširiti po deželi, njegovi učinki pa ne morejo biti ugodni niti za počasni, iz lastne inicijative se pojavljajoči razvoj dežele niti za ozire, ki naj bi vodili nas, zastopnike te dežele, v tej zbornici.

Ako hočemo, da se v južnih deželah in posebno na Kranjskem razvije industrijsko, gospodarsko in trgovsko-politično življenje, je pred vsem potrebno, da dobimo boljše prometna sredstva. Visoka vlada misli, kakor je razvidno iz vseh predlog, s katerimi, rekel bi, sedaj živahno trguje, da je že dovolj storila za Kranjsko, ko nam je dala od svetovne železnice del v dolžini 28 km.

Ko se je projekt predilske železnice zavrgel iz strateških in tehniških ozirov, je bilo nujno potrebno izvesti traso preko Kranjske, ker leži Kranjska takorekoč pred vrati Trsta in zrakoplovstvo še ni toliko razvito, da bi se moglo preleteti to ubogo kronovino. (Veselosť.)

Koristi, ki jih nudi druga železniška zveza s Trstom, so za jeden okraj, to je radovljiski, res velike, in jih moramo popolno priznati.

Jesenice z veliko železno industrijo, Bled in Bohinjska dolina z neizmernim bogastvom na lesu in neizrabljenih vodnih silah se bodo in se morajo industrijsko znatno razviti. Trgovina z lesom v zgornji savski dolini do Belepeči kakor tudi v Bohinjski dolini bo vsled nizkih tarifov lahko konkurirala v Trstu. Pozabiti tudi ne smem mnogih sirarskih in mlekarških zadrug v Bohinju, ki so morale, dobro se razvijajoče, dostavljati svoje izdelke nad 30 km. daleč na žel. postajo.

Vsa ta podjetja se bodo in se morajo gospodarsko zelo razviti.

Vsa ostala dežela pa ostane pri tem nedotaknjena in je le skromno deležna dobrot druge železniške zveze s Trstom. Po specialnem tarifu II. se plača danes za rezani les, ki se najbolj izvažja, od Ljubljane do Trsta v peage-prometu 73 K. Od Ljubljane preko Jesenic v Trst bi bilo pri enakem tarifu plačati 74 K. Od Kranja, središča Gorenjske, ki je 35 km. oddaljen od postaje Jesenice nove železniške zveze, znaša sedaj vožnja 68 K in bi preko Jesenic ravno toliko znašala.

Tako vidite, gospoda, da smo v razdalji 35 km. od nove železnice dospeli že do sedanjega peage-tarifa.

Neka pogodba, ki jo je sklenila leta 1887 državna železniška uprava z južno železnico, je določala, da se plača za vsak voz od Ljubljane v Trst v peage-prometu 8 gld., bodisi naložen ali prazen; to je veljalo brez izjeme za vsak voz. Ker pa se je, kakor skušnja kaže, povprečno vsak odprt voz, ki je odšel preko Ljubljane v Trst z rezanim ali stavbenim lesom, ob pomanjkanju vsake obratne vožnje za odprte vozove, vozilo nazaj nenaložen, se more z vso opravičenostjo trditi, da je morala državna železniška uprava plačati za vsak od Ljubljane v Trst poslani naložen voz prav za prav 16 gld.

Ako se oziramo še na pomanjkanje voz, ki se pojavlja sporadično o raznih letnih časih radi velike množine prevoznega blaga, ki momentanno pride v Trst in za čegar transport je treba odposlati prazne vozove, pomeni to zopet dvojni izdatek za državne železnice. Od aprila 1898 je sicer v veljavi nek dogovor, glasom katerega mora plačevati državna železniška uprava južni železnici 9 gld. 60 kr. za naložen in 2 gld. za vsak prazen voz. Tarifne postavke so za stranke popolno jednake onim na državni železnici; vendar po raznih kautelih, ki jih ima južna železnica v svojih pogodbah, se državna železnica redoma oškoduje po južni železnici. Poleg 9 gld. 60 kr. pristojbin od voznine za vsak naložen voz pobira južna železnica še posebno odškodnino v znesku 2 gld. 8 kr. od netto-tone, maksimum na leto 250.000 gld.

Res je sicer, da se pri velikem izvozu v Trst prekorači ta maksimum; ko bi se pa v kakem letu pripetilo, da se ta maksimum samo doseže, mora državna železnica doplačati za vsak voz, ki ga pošlje v peage-prometu od Ljubljane v Trst.

Ako upoštevamo še okolnost, kako slabo se izrabljajo vozovi, ki jih v peage-prometu odpravlja v Trstu južna železnica, vidimo večkrat sod petroleja ali nekaj praznih zabojev, za katere dobi državna železnica 3 do 4 krone prevoznih pristojbin, na jednom vozu, ki se pa šteje in plača za naloženega in za katerega mora plačati državna železnica južni železnici 27 do 28 kron. Mi smo

namreč toliko premeteni, da smo se zato, da ima juž. želez. v Trstu popolno prosto roko, odrekli vsaki kontroli ter ji poverili vsa skladiščna, manipulacijska in druga dela, baje radi preobremenjenja železnice Riva, zaupajoč po svoji dobro avstrijski navadi celo južni železnici.

Južna železnica bi ne bila nikaka zasebna družba, ki skrbi v prvi vrsti za dividende akcionarjev — ne pa za zboljšanje plač svojega osobja — ko bi v polni meri ne izrabila tega zaupanja. Južni železnici absolutno ne moremo odrekati velikega trgovinskega duha. Ne le državna železnica, marveč tudi vse zvezi nemških železniških uprav pripadajoče železnice so sklenile pogodbo z južno železnico, po kateri prevažajo od časa do časa, menjaje po tednih ali mesecih, vse blago iz Trsta po državni ali južni železnici na račun dotične železnice, ki je v tisti časovni dobi slučajno opravljena za vožnjo.

Južna železnica ima svoje agente po celem svetu. — Njih naloga n. pr. v Londonu je ta, da odpravijo ladije z blagom, recimo, za južno Nemčijo, ob času, da dojdejo v Trst in se tam blago odloži v dobi, ko je južna železnica opravljena za prevažanje blaga po železnici. Če se to dogaja ravno slučajno ali pa namenoma, je težko uganiti: vožnje državne železnice so n. pr. vedno slučajne. (Veselosť.) (Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. junija.

Poslanska zbornica

je včeraj zopet dobro delala. Obširneje poročilo o tej seji priobčimo prihodnjič, za danes le omenjamo, da je vlada dobila dovoljen proračunski provizorij do konca leta in je s tem torej rešena iz dosedanje neljube zagate. Poleg tega je zbornica odobrila vladno predlogo o žganjarini brez znanega predloga posl. Thurnherja, za kateri se je dobro potegnil tudi posl. Pfeifer. Potem se je pa pričela razprava o premembi paragrafov 59. in 60. obrtne novele, ki se je sinoči ob 11. uri še nadaljevala. Glavna razprava je bila tedaj zaključena in pričel je govoriti glavni govornik Wrabetz. Prihodnjo sejo ima poslanska zbornica v petek, 7. t. m., zadnjo pa v torek, 11. junija. Ako pojde dobro, bodo torej še štiri daljše seje, v katerih pridejo na dnevni red že znane zadeve.

Mladočehl in konservativni veleposestniki.

Nesporazumljenje, ki se je pojavilo mej tema dvema skupinama povodom razprave o kanalski predlogi, se še ni poglobilo. Posebno neljub je Mladočehom poslanec princ Schwarzenberg, ki je prav spretno zagovarjal interese poljedelskega prebivalstva. To je priznal v nekem pogovoru sam poslanec dr. Herold, ki je objednem izjavil, da bi Mladočehi nikakor ne molčali, ko bi princ Schwarzenberg res podpiral agrarce povodom bližnjih deželno-zborskih volitev. Naznanil je tudi ta mož, da se je razmerje mej obema kluboma zelo ohladilo. — Sicer je pa zelo neumestna jeza mladočeškega kluba na fevdalce, ki pač niso storili prav nič drugega nego lep del članov mladočeškega kluba. Pri imenskem glasovanju se je namreč pokazalo, da si zastopniki kmečkih občin na Češkem niso upali glasovati za kanalsko predlogo, dobro vedoč, da z njo ni ustrezno kmečkemu ljudstvu.

Shod zaupnikov nemške ljudske stranke na Češkem

se je vršil minulo nedeljo v Pragi. Izmej poslancev so bili prisotni: Prade, Nowak, Niesig, dr. Schücker in Legler. Predsedoval je dr. Schücker. Na dnevnem redu je bila v prvi vrsti spopolnitev glavnega programa nemške ljudske stranke v Nemčiji z ozirom na narodnostne razmere in upravo na Češkem. Poleg nemškega državnega jezika ločitve Galicije, ohranitve zveze z Nemčijo, carinske zveze in zveze vseh evropskih držav se zahteva še posebej za Češko: 1. narodnostna omejitev čeških okrajev, 2. organizacija oblasti in uprave. V nemških upravnih okrajih naj se nastavlja samo uradniki nemške narodnosti; vsak uradnik na

Češkem mora biti več nemškega državnega jezika; 3. v jezikovno vprašanje v Pragi in nje okolici se mora uvesti popolna jezikovna ravnopravnost; 4. v deželni zbor se mora ustanoviti dve narodni skupini; 5. obdruževanje državnih oblasti mej seboj se mora vršiti v nemščini; 6. ureditev deželnega oz. uradnega jezika pri avtonomnih oblastih, po načinu seveda, ki Nemcem najbolj ugaja. Načrt je bil soglasno odobren. Iz znanega linškega programa, katerega stranka ne smatra povsem za svojega, so zavrgli še izločitev Dalmacije, ker jo, akoravno je slovanska, vsi potrebujejo. Glede volitev v deželni zbor se vrši razgovor pozneje. Nemci so seveda že povsem prepričani, da se ta program izvrši v najkrajšem času.

Kongregacijski zakon pred francoskim senatom.

Sredi tekočega meseca prične plenum francoskega senata razpravo o zakonu, od katerega pričakujejo francoski framasoni izvanreden učinek. Komisija senata je vsprejela ves zakonski načrt, kakor ga je odobrila zbornica, le člen 18 je pustila in suspenso, ker je po sklepih v zbornici nerazumljiv in sam sebi nasprotuje. Mesto tega je komisija v dogovoru z vlado sestavila novo besedilo tega člena, ki se v nekaterih točkah znatno razlikuje od prvega. Nepotrajene kongregacije morajo po tem načrtu v teku treh mesecev prositi državnega potrjenja. Ako se po pretoku te dobe ne morejo izkazati ne z vladnim dovoljenjem in ne z izkazom o vloženi prošnji, se brezpogojno razpuste. Premoženje, kar ga je last redovnikov, se izroči istim, ostalo se pa ali vrne darovateljem, če to sami zahtevajo in podajo potrebne dokaze, ali pa se proda v državno korist, ako ni bilo kaj darovane v kak specijelno dohodni namen, kateremu se sicer izroči. Dotični upravičenci morejo staviti svoje zahteve sekvestorju tekom treh mesecev po razpustu. O teh zahtevah razsodijo sodišča. — V juliju, predno se parlament poda na počitnice, bo zakon odobren in stopi takoj v veljavo. Trimesečna doba poteče sredi oktobra in tedaj pričakujejo framasoni prvih veselih učinkov novega zakona, ki bodo imeli to posledico, da bo v maju prihodnjega leta Waldeck-Rousseau še vodil parlamentarne volitve. Morda!

Angleška poraza pri Vlaktefonteinu in Kalkhoewelu.

Sedaj še le je poslal lord Kitchener nekoliko obširneje poročilo o zadnji, za Bure zmagoslavni bitki pri Vlaktefonteinu dne 31. maja. Polkovnik Dicson mu je namreč poslal sledeče poročilo: V boju pri Vlaktefonteinu je bilo udeleženih 1450 Angležev s sedmimi topovi. Čete so bile namenjene nazaj v tabor pri Vlaktefonteinu, ko se nenadoma pokaže iz zatišja sovražnik in prične streljati na naš zadnji oddelek, ki je obstojal iz 230 mož Yeomanry-polka in 200 mož polka Derbyshire z dvema topovoma. Buri so se kmalu polastili obeh topov, ko pa se je vrnil tudi prvi del armade in se udeležil boja, so morali Buri prepustiti topova ter pobegnili, Angleži so pa zasedli njih pozicije. Na angleški strani je bilo ubitih 6 častnikov in 51 mož, ranjenih 6 častnikov in 155 mož, 1 častnik in 7 mož se pogreša. Buri imajo 41 ubitih, o njih nadaljnjih izgubah ni znano. — Temu poročilu dostavlja Kitchener, da je takoj odposlal pomoč v Vlaktefontein. Iz pojasnila polkovnika Dicsona se vidi na prvi hip, da je marsikaj zamolčal in tako zavi, da mu poročilo samo ne dela prevelike sramote. — Objednem pa dohaja drugo poročilo o angleškem porazu pri Kalkhoewelu, ki pa ne dohaja od Kitchenerja, ampak potom transvalskega poslanstva v Bruslju. V boju, ki se je vršil mej 25. aprilom in 2. majem, sta ujela burska poveljnika Beyers in Breitenbach 600 Angležev ter ugrabila šest topov ter veliko število Angležev ubila in ranila. Poročilo pravi, da je moral biti boj zelo vroč, ker se je čul strel celo v Pretorijo. Poveljnik Breitenbach je imel samo 150 mož. Napadel ga je angleški oddelek in kmalu bi bilo po njem, da mu ni prihitel na pomoč general Beyers, na kar so bili Angleži „poraženi v znanih

okolnostih.“ Istodobno so se vršili tudi boji v Zwarttruggenu, pri Rustenburgu in Waterwalu. — Angleško prebivalstvo ima potem takem dovolj povoda za razburjenje.

Knjige in časopisi.

„Slovenskega učitelja“ 11. šte. prinaša sledečo zanimivo vsebino: Srce. Pedagogička študija. II. Čustva in srce. — Križ v šoli. — Vzgoja mladine k delavnosti. A. Šabec. — Tretji katol. učiteljski shod. Izvirno poročilo. — Slovestvo: Hrvatska omladina. Almanah. — Šolske vesti. — Drobtine.

„Vstajenje“ VIII. (Konec). Roman L. N. Tolstaja. Slovanske knjižnice 101 snopič.

Vspored procesije sv. Rešnjega Telesa dan v stolnici.

Ob 8. uri slovesna pontifikalna sv. maša. — Okolu 1/9. ure se prične procesija, ki se pomika po Glavnem trgu, skozi Špitalske ulice pred frančiškansko cerkev (1. blagoslov), skozi Wollfove in Gospodske ulice pred križevniško cerkev (2. blagoslov), skozi Križevniške ulice, po Bregu, čez sv. Jakoba most pred šentjakobsko cerkev (3. blagoslov), po Glavnem trgu, pred mestno hišo (4. blagoslov).

Red pri procesiji:

1. Farne procesije z banderi: a) trnovska, b) frančiškanska, c) šentjakobska. 2. Dijaki: a) nemška deška šola, b) 1. mestna ljudska šola, c) strokovna šola, d) pripravnica, e) realka, f) gimnazija (nižja, višja). 3. Društva: a) slovenska krščanska socialna zveza z zastavo, b) katol. društvo rokodelskih pomočnikov z zastavo, c) bandero tesarjev, d) pekovo bandero. 4. Stolna župnija s svojim banderom. Za njim: Kupčijska učilnica. 5. Tretjoredniki z banderom. 6. Banderi »Naše ljube Gospe«. Za njim: a) ženski udje bratovščine sv. R. Telesa s prižganimi svečami, b) M. kongregacija gosposkičen, c) Krščanska ženska zveza. 7. Banderi s sliko sv. R. Telesa. Za njim: a) moški častivci sv. R. Telesa, b) M. kongregacija gospodov, c) Vincenc. družba. 8. Katoliška družba z zastavo: a) dečki z neprižganimi svečami, b) deklice z neprižganimi svečami. 9. C. in kr. vojaštva prvi oddelek. 10. Vojaška godba. 11. Mestni magistrat. 12. Deželni odbor. 13. Oo. Frančiškani s križem. 14. Gg. bogoslovci. 15. Duhovščina sv. R. Telesom. 16. P. n. gg. uradniki c. kr. dežel. vlade in drugi dostojanstveniki. 17. C. in kr. vojaštva drugi oddelek.

Opomba: Udje bratovščine sv. R. Telesa naj prižgo sveče zunaj cerkve. Prične se procesija pomikati takoj po vsakokratnem danem blagoslovu. Prišedši nazaj v stolnico se postavijo moški s svečami ob klopih na vsako stran, da delajo špalir; otroci gredo k oltarju sv. R. Telesa, ženske k oltarju sv. Dizma. — Popoldne ob štirih v stolnici govor o presv. R. Telesu, h kateremu so povabljeni pred vsem moške in mladeniči.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 5. junija.

„Slovenska Matica“ grozno v oči bode »inteligentneže“ od „Slov. Naroda“. Askerc-Govekarjeva stranka bi se rada polastila »Matic«, da bi v nji odlagala svoje ne baš le poslovne proizvode. Mi mislimo, da se gre tu tudi zato, da bi si »Ljublj. Zvon« nekoliko opomogel z »Matičnim« denarjem. Zato je Askerc izdal v »Ljubljanskem Zvonu« bojno parolo proti sedanjemu predsedniku in odboru, češ: »Matica« je preveč — klerikalna! Tudi »Narod« se je seveda takoj polotil te dobre kosti, ker upa, da se bo dalo naredi kaj škandala iz tega. »Narodovci« so sestavili svojo listo, na kateri so imeli Vrhovnika (!), dr. Zbašnika, dr. Ilešiča in Kostanjevca. A ker sta izvoljena dr. Opeka in Finžgar, je »Narod« ves divji ter ju prav v smislu liberalne »inteligence« zmerja, da sta »prononsirana klerikalna fanatika in sovražnika vsakega svobodnega napredka in vzleta«. (Kdor primerja »Dom in Svet« z »Zvonom«, naj sam razsodi, na kateri strani je več pravega napredka in vzleta!) »Narod« dolži predsednika, dolži čas zborovanja, dolži »gadni Katol. Obzorik« itd. in napoveduje za naprej agitacijo, da se nafrdi konec reakciji v »Matic«! Mi »Narodovcem« le to pravimo: Če hočete »Matic« dobro, mirujte! Bojni klic se je izdal od »Narodove« in »Zvono« strani — to si za sedaj samo zapomnimo! Mi

boja nečemo, a ako ga nam liberalci vsilijo, že naprej vso odgovornost zvrnemo na one, ki so v svoji besni strasti začeli kršiti mir.

Hrvatski listi o dr. Tavčarjevem govoru. O zadnjem Tavčarjevem državnozbornem govoru, v katerem je Tavčar proglasil, da se v Avstriji mora vladati liberalno, pravi glasilo hrvatske stranke prava, »Hrvatska«: »Upozoriti hočemo tega slovenskega rodoljuba samo na jedno činjenico. Avstrija je imela svoje liberalne vlade od leta 1867 do 1879, izvzemši kratko vlado Hohenwartov. Kaj so te liberalne vlade storile? Stvorile so dualizem, napravile so sedanjí žalostni položaj Slovanom, pritiskale so Slované ob zid; a p o n e m č e v a l e so od jednega kraja do drugega. Ali hoče dr. Tavčar, da se povrnejo časi Giskre ali Herbsta?« Tavčarjevi izjavi torej »Hrvatska« upravičeno pravi, da ob taki izjavi slovenskega vodja: »Pamet se muti i čovjek se snetiva.« — Reški »Novi List« pravi: »Zacielo! Tko sa Wolfom tikve sadi, tome se one o glavu lome. Kranjski su liberalci sasvim zabrazdili. Mržnja na popove učinit će, da ćemo čuti od g. Tavčara i gorih izjava.«

Romanje v Lurd. Da se bode vse potrebno za romanje v Lurd moglo pravčasno ukreniti, prosim, naj tisti, ki bi se še radi vpisali, to hitro store, ker na poznejša oglasila se ne bo več mogoče ozirati. Vsak izmed udeležencev naj izvoli — ako tega še ni storil — prijaviti, v katerem razredu se želi voziti. Kanonik Andrej Karlin.

Izlet „Glasbene Matice“ k Sv. Joštu. Pevska zbor »Glasbene Matice« priredita ob ugodnem vremenu prihodnjo nedeljo dne 9. junija izlet k Sv. Joštu pri Kranju. Odhod ob 7. uri zjutraj z gorenjskim vlakom, povratek ob 9. uri zvečer. Dobrodošli so vsi prijatelji »Glasbene Matice«, a posebej se nihče ne boče vabil. Za mašo bode skrbjeno.

Osebnosti. Poslanca g. Spinčiča je cesar sprejel v avdijenci. — Grof Edvard Pöttich pl. Petteneg, veliki kapitularni nemškega viteškega reda, rojen Ljubljancan je prejel subdiaconat. — Učitelj na tukajšnji vadnici g. Franc Suyer je imenovan risarskim učiteljem na tukajšnjem učiteljskišču.

Proti občinskim volitvam na Teharjih so vložili Slovenci protest, ker je dokazana resnica, da so se glasovi kupovali s petaki.

Umrla je v Gorici gospa Katarina Levpušek.

Poročil se je v Djakovu kot prvi tenor v ondnotni cerkvi nastavljeni Slovenec gosp. Janko Poznič z gđ. Katico Tajfel.

Procesije sv. Rešnjega Telesa zbalí so se celjski Nemci, ki silijo »Los von Rom«. Mlado in staro celjsko nemštvo hoče jutri zapustiti Celje in oditi k nemškim »bratom« v Konjice.

Izvanredni prirodni pojav pri Moravčah 5. maja t. l., o katerem smo poročali, imel je po sodbi izvedenca ves drug značaj, kakor so mislili očividci, ki so ga prestrašeni opazovali. Nikakor nista bruhnila izpod zemlje dim in ogenj. Izvedenec, ki je šel na lice mesta, je to izključil, ker so tla ondi povsem nedotaknjena, ko bi vendar morala biti prodrtá, ako bi se bila zvršila izpodzemeljska eksplozija. Bržkone so ljudje videli veterno ali peščeno trobo (Windrose), in le prestrašena domišljija jim jo je naslikala kot izpodzemeljski izbruh dima in ognja.

Dostojna, lepa slika Jezusovega presv. Srca visoka 140 in široka 80 cm. se odda zastonj. Rabila bi se lahko za kak stranski altar. Kdor jo potrebuje in bi jo lahko rabil v cerkvi, naj se oglasi pismeno do 9. junija pri knezo-škofijskem ordinarijatu.

Slovenska mizarska obrt v Trstu. Mizarska zadruga v Gorici je prevzela Anton Černigojevo zalogo pohištva v tržaškem mestu.

Nesreča. V Volčah je posestnik I. Andrejčič klestil lipe za živino. Ponesrečilo se mu je in padel je z visočine lipe na tla ter se ubil in nepreviden umrl.

Jako nadležen usiljevalec knjižice »Žlindra v državnem zboru« je postajena-

čelnik v Zalogu Ivan Resman. Uslužbenec razdeljuje po več iztisov te knjižice z naročilom, naj jo naprej razdeljujejo. Vprašamo pa pri tej priliki sl. upravo južne železnice, ali velja agitacijski statut tudi za uradnike, ali samo za delavce?

Zaupnice občin ormoškega okraja sodniku dr. Preskerju. Obč. odbor trga Središče je sklenil je v svoji seji dne 31. majnika sledečo resolucijo: Mestni obč. zastop ormoški vsprejel je v svoji seji dne 20. majnika 1901 resolucijo, katere ost je naperjena napram c. kr. sodniku ormoškega okraja g. dr. Preskerju. Ž njo se na nečuten način prebaciva njemu, kot rojenemu Slovencu narodno mišljenje, se mu izreka v imenu mesta Ormož nezaupanje kot sodniku, ter si konečno obč. zastop prepoveduje, da je g. dr. Presker sodnik v nemškem mestu Ormož. Obč. zastop trga Središče izreka svoje obžalovanje na tem neumestnem napadu obč. odbora ormoškega, kateremu izvor je iskati le v narodni nestrpnosti ormoških obč. odbornikov, ter povdarja ob enem, da je gosp. dr. Presker vsled svoje objektivnosti in uljudnosti v občejanji s strankami v občinah ormoškega okraja zelo priljubljen, vživa kot c. kr. sodnik popolno zaupanje prebivalstva ter mu tudi obč. odbor trga Središče izreka s tem popolno in neomejeno zaupanje. Ob enem obč. odbor trga Središče odreja pravico obč. odboru ormoškemu, da zahteva odstranitev njemu neljubega sodnika, ker šteje okraj ormoški 33 političnih občin in ni g. dr. Presker c. kr. sodnik mesta ormoškega ampak ormoškega okraja. Obč. predstojnik se pooblašča, da predloži to resolucijo visokemu c. kr. nadsodišču v Gradcu ter objavi isto v časnikih. Jdnake resolucije sklenile so do sedaj še sledeče občine ormoškega okraja: Obriž, Cvetkovci, Hardek, Runec, Litmerk, Franjkovci in Pušinci. Občina Obriž imenovala je g. dr. Preskerja svojim častnim občanom.

Most pri Barki na Goriškem. Zgradbo tega velikega mostu je prevzel dunajski inženir Karol Haas, ki je tako postopal z delavci, da so se delavci uprli in inženirja Hassa — stepili. Sedaj je Haas pobral vsa svoja orodja in pustil delavce brez plačila. Vodi se preiskava. Delavcem bo de inženir Haas pač moral plačati zaslužen denar.

Stavka pri električni železnici. Poročali smo, da so delavci pri zgradbi elektriške železnice v Ljubljani s plačo jako nezadovoljni, ker dobivajo le okolu 80 kr. dnevne plače, dasi se jim je obljubilo, da bodo dobili več. Včeraj so ti delavci pričeli stavkati. Ta stavka meče lepo luč tudi na gotove faktorje na mestnem magistratu. Predno je pričela tvrdka za zgradbo elektriške železnice svoje delo v Ljubljani, se na magistratu ni nihče zganil, da bi zahteval pogoje, pod katerim bi tvrdka morala domače delavce plačati tako, kakor njihovo trdo delo zasluži. To bi bilo pravilno in na magistratu bi s takim korakom pokazali, da imajo za delavstvo kaj smisla. Žalostno, da se mora delavstvo za svoje pravice boriti celo s stavko. Tudi ta slučaj je pokazal, kake »prijatelje« ima delavstvo na sedanjem ljubljanskem magistratu in mej tistimi liberalci, ki hočejo dobiti okrajno bolniško blagajno v svoje roke.

Strašni čin blaznenca. Posesnik J. Koren p. d. Gašpar pri Žalecu, je v soboto dne 1. t. m. naenkrat zblaznel. Ustreliti je hotel svojo ženo, ker pa mu je ta zbežala k sosedu, tekkel je za njo, naletel na dekle, katero je vrgel ob tla ter ji z okovano peto stolkel glavo, da je kmalu preminula. Blazni kmet se je nato do nagega slekel ter tekkel v trg Žalec, kjer so ga prijeli ter izročili oblasti.

Ljubljanske novice. Umrli je bivši sollicitator Ernst Jagritsch. Umrli je mati čevlarskega mojstra Janeza Potokarja Jera Potokar. — Izlet so imeli včeraj učenci II. mestne deške ljudske šole v restavracijo k Čončku pod Rožnik. Mej drugimi igrami so igrali tudi igro »Egiptovski Jožef«. — Okno je padlo na glavo z družega nadstropja Lenčkove hiše v Wolfvovih ulicah nekemu risarju pri dež. vladi. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico z rešilnim vozom. — Vojaska godbasvira danes ob

6. uri zvečer pod Tivoli. — Obesiti se je hotel včeraj na stranišču mizarški pomočnik I. B. Zapazili so ga še ob pravem času in rešili. — Mej včerajšnjo nevihto je bil poškodovan telefon pri Čubru. Druga nesreča se ni zgodila.

Ogenj v Štepanji vasi. Ravno pred sklepom lista smo dobili vest, da je jelo goreti baje na šestih krajih.

Musica sacra. V stolni cerkvi v če trtek 6. junija pontifikalna maša ob 8. uri: Instrumentalna maša v C-dur zložil Ant. Foerster, graduale isti, sekvenco Rob. Musiol, ofertorij V. A. Mozart.

Bik ušel. Janezu Ostanku iz Bukovice je ušel en junec na sejmu v Zatičini in je šel proti Višnji gori. Ko bi ga kdo dobil, naj to sporoči ali župnemu uradu v Št. Vidu ali pa županstvu v Bukovici. Podivjala sta dva, šlo jih je lovit 150 ljudi, a jih niso mogli prijeti. Čez nekaj dni so jednega vjeli, drug pa je šel proti Višnji gori.

Obesil se je v Gaberju pri Celju posestnikov sin J. Hriberšek p. d. Hinc. Pred letom obesil se mu je brat.

Utonila je 1. t. mes. pri kopanju 15-letna Hel. Vatovec v Ostrožnem brdu pri Postojni.

Efektno tombolo s 700 srečkami po 20 h je dovolilo ministerstvo gas. društvu v Kor. Beli.

Proti visokim hišam. Občinski svet mariborski je sklenil, da ne bo dovolil več zidati višjih hiš, nego trinadstropne, in je prepovedal tudi stanovanja v podstrešnih sobah trinadstropnih hiš.

Dva nova beljaška častna občana. Občinski svet v Beljaku je imenoval radi nove železnice častnima občanoma žel. min. dr. Witteka in poslanca Otona Steinwenderja.

Z gnojnimi vilami zabodel je v Plešivci, okraj ljubljanski, hlapec Mat. Mauser hlapca Janeza Oblaka, ker ga je Oblak udaril za uho.

Mrtvega našli so v Pasjivasi 60letnega Valentina Dagarina iz Škofje Loke. Dagarin je hotel na klanec zadržati z drevesci naložen voz, a voz se je podrl na Dagarina in ga zadušil.

Novo društvo. V Žužemberku se ustanavlja »Slov. katoliško izobraževalno društvo«.

Prodaja se hotel »Stadt Wien« v Celju.

O novi laški princezinji. Dojka nove laške princezinje se imenuje Magdalena Cinti ter dobiva 140 lir mesečne plače. Kadar bode princezinja dobila prvi zob, izplačalo se bode dojk 5000 lir, istotoliko dobi dojka, ko napravi dete prvi korak, in zopet 5000 lir, ko spregovori prvo besedo. Na dan izstopa iz službe dobi dojka 18.000 lir, torej bode imela dojka poleg mesečne plače in poleg kraljevske hrane, 33.000 lir gotovine, ko bode zapustila dvor. Ko je monsig. Angeli naznanil sv. očetu porod nove laške princezinje, povzdignil je sv. oče roki in dejal: »O da bi princezinja pripomogla k temu, da se Italija pomiri s cerkvijo!« Tržaški Lahoni so poslali z golobjo pošto laškemu kralju svoje čestitke.

Pojoč k vislicam je šel v Mitrovici morilec Rajko Marič. Še ko mu je krvnik deval vrv za vrat je Marič pel. In ta človek, ki je pojoč šel v smrt, je umoril celo družino petih oseb.

O Maryan Morawski Poljake je zadela bridka izguba. V Krakovu je umrl O. Maryan Morawski, profesor teologije in filozofije na vseučilišču jagelonskem in pisec mnogih filozofskih del. Rojen 1. 1845, bil je O. Maryan Morawski neumoren delavec na polju poljske knjige ter goreč branilec idealov vere in prosvete krščanske.

Družba za lovljenje deklet. Taka družba se je organizovala v New Yorku. Družbini člani so 20letni fantalini, ki se pridružujejo neizkušenim dekletom. Družbena blagajna daje tem fantalinom denar, da plačujejo za dekleta gledališke sedeže in druge take stvari. V teku jednega meseca se potem preskrbi dovoljenje za ženitev, a dan po poroki odda družba dekle v kako zloglasno hišo, za kar dobi za vsako žrtev od 50—300 dolarjev. Od te svote odpade polovica družbi, polovica pa onemu, ki je žrtev ujel. Policija je na delu, da zasledi to lopovsko družbo.

Materijelni vspehi Hauptmanna in Sudermanna. Nek berlinski list je izračunal, koliko so donesle dohodka pojedine drame zgoraj omenjenih prvakov sedanje nemške dramatike. Hauptmannovi »Tkalci« so donesli pod ravnateljstvom

Brahmovim 474.954 mark, »Versunkene Glocke« 459.875 mark, »Kočijaž Henschel« 245.227 mark. Sudermannovi »Morituri« in »Johannes« so donesli nemškemu gledališču v Berlinu skupno preko pol milijona mark.

Blag milijonar. Ruski milijonar Gabrijel Solodnikov je zapustil 35 milijonov rubljev za napravo gimnazije za dekleta, za šole rokodelskih pomočnikov in za zidanje delavskih stanovanj.

Velikansko fotografično kamero je izgotovil fotograf George Lawrence v Čikagi. S tem aparatom mu bo mogoče fotografovati cele vlake v polnem teku. Ta kamera tehta skupno s ploščo 650 kg. in je dolga 5 m. 4 cm. Da se ta aparat postavi, treba je 15 moč.

Kaj pa »inteligenca«? Brezplačno reklamiramo za »Gospodarsko zvezo« delajo naši ljubi liberalci. »Gospodarska zveza« je imela prvo leto vsled režije, revizije in glasila okolu 10.000 kron primanjkljaja. Bali smo se, da bo »Narod« to zlorabil in da bodo liberalci po celi deželi vpili: »Gospodarska zveza« je falirala, klerikalni zmaj je umorjen! Zdaj pa je v naše veliko veselje »Narod« iznašel, da dela »Gospodarska zveza« ogromen profit! Ker liberalcem imponira na celem svetu le »profit«, zato je to za »Gospodarsko zvezo« pač najboljšje priporočilo. Tako v Ljubljani. Na Dunaju pa se trudijo Vscnemci, da se znanijor širni svet z »Gospodarsko zvezo«. Ta reklama je izvrstna, in najboljšje pri tem je, da jo delajo sovražniki — brezplačno. Za »Vinogradniško društvo« svet toliko časa ni vedel, dokler niso vsi liberalni listi pisali o njem. Ljudje so šli iz radovednosti pokušat — »petljote« in so našli izvrstna vina. Take reklame si — še želimo. — Tudi za »Vzajemno zavarovalnico« bi bilo bolje, da bi »Narod« večkrat zabavljajl čez njo. — »Los von Rom« mislijo iti »Narodovci«. Protestantovski pastor Chráska je prepisal Jurija Dalmatina Predgovor k bibliji in ga izdal. »Narodovci« delajo reklamo za to, ker se taji papežev primat v njej. — »Ljubljanski Zvon« je tudi »inteligenten«. Dr. Zbašnjikov pamflet, vseskozi nemoralen, se nadalje norčuje iz »Marijinih družb«. Radovedni smo, kje se je dr. Zbašnjik informiral o »Marijinih družbah«. Neka Marica Strnad pa hoče svet prepričati, da znajo tudi ženske pisateljice biti usiljivo lascivne.

Društva.

(Veliki koncert v »Narodnem domu« v Mariboru) priredi 16. junija t. l. ob 8. uri zvečer na prostornem vitu Športno društvo Maribor. Slavno občinstvo se že sedaj opozarja na ta večer, ki obeta biti vsestransko jako zanimiv in zabaven, ker upamo razven petja in godbe nuditi cenjenim gostom — uzorno telovadbo čilih sokolov.

(Mestna hranilnica v Radovljici) V mesecu maju 1901 je 240 strank vložilo 106.894 K 98 vin., 175 strank vzdignilo 59.684 K 98 vin., 28 strankam se je izplačalo posojil 34.820 K — vin., denarni promet 266.367 K 52 vin.

(Hranilnica in posojilnica v Trzinu) registrovana zadruga z neomejeno zavezo je imela v majniku prometa 40.618 K 04 h, in sicer prejemkov 20.639 K 17 h in izdatkov 19.978 K 87 h. Hranilnih vlog je vložilo 49 strank za 13.185 K 42 h, izplačalo se je eni stranki 187 K 57 h. Posojil je dovolilo načelstvo 6 v skupnem znesku 9300 K. — Zadruga šteje sedaj 32 udov, katerim se je izposodilo 14.100 K. Hranilnih knjižic je izdala hranilnica 70 s 35.641 K 01 h vlog. Denarja naložila je pri drugih zavodih za 20.612 K 14 h. — Iz tega sporočila je razvidno, da ni »nepotrebna« hranilnica in posojilnica v Trzinu, marveč si je pridobila zaupanje v tržiškem sodnem okraju, ter bo dobro uspevala in lahko pomagala vsakemu iz zadrege.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so meseca maja t. l. poslali prispevkov p. n. gospoda in korporacije: Upravišstvo »Slov. Nar.« 408.03 K, uredništvo »Slovenca« 30 K, upravništvo »Soča« 62.40 K, upravništvo »Domovine« 35.60 K; občini Vogersko 10 K in Cerknica 40 K; posojilnice: v Šmarju pri Jelšah 50 K, v Postojni 50 K, v Ljutomeru 20 K, v Biljah 10 K in v Slovenski Bistrici 20 K; podružnice: v Kranju (ženska) dohodek veselice 530 K, v Šmarju pri Jelšah 66 K, v Ribnici (moška) 38 K, v Trnovem pri Ilir. Bistrici (ženska) 102.60 K, v Gradcu (izvenakademina) 100 K, v Braslovčah 14 K, za Trbovlje in okolico (ženska) 32.78 K in v Cerknici (ženska) 60 K; Ivan Drufovka v Gorici od voščila 75 K. Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Za pogorelce v Gorenji vasi: G. kn. škof. tajnik V. Steska 10 K. — G. Av. Sinkovec, župnik, Jesenice 10 K.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. J. Molj, župnik v Stranjah mesto v cirkus Barnum 20 K.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: G. Mat. Mrak, tajnik katol. slov. društva za radolj. okraj dar imenovanega društva 30 K.

Za zavod sv. Nikolaja v Trstu: G. kn. šk. tajnik V. Steska 5 K.

Za slovensko kapelo v Aleksandriji: G. kn. šk. tajnik V. Steska 5 K.

Za trapiški misijon v Marianhillu v Južni Afriki po gdč. Rozaliji Mušič darovalo 19 dobrotnikov 38 kron.

Bog plačaj stotero!

Telefonska in brzojavna poročila.

Podnart, 5. junija. Kropa v plamenu. Panika grozna. Gasilci delujejo. Beda velika, pomoč nujno potrebna. — Korošec, Zupan, Magušar.

Dunaj, 5. junija. Zakon o uporabi preostankov sirotinskih blagajn je dobil najvišje potrjenje.

Dunaj, 5. maja. Posebna komisija gosposke zbornice je po daljši nadrobni razpravi, v katero je večkrat posegel ministerski predsednik, sprejela nepremenjeno vladno predlogo o vodnih potih.

Dunaj, 5. junija. Nemška ljudska stranka je sklenila nasprotovati novemu davku na vozne listke.

Dunaj, 5. junija. Napovedani obiski ruskega carja in angleškega kralja v Karlovih in Marijinih varih se izvrše. Car pride meseca julija, angleški kralj meseca avgusta.

Solnograd, 5. junija. Obč. svet je upeljal četrti volivni razred z 10 mandati. V tem razredu voli v obč. svet vsak 24letni moški, ki je nad eno leto v Solnogradu. Volivno pravico žensk je obč. svet odpravil in s tem tudi ženska pooblastila. Nove volitve bodo vsako drugo leto. Predlog za upeljavo splošne, jednake in direktne volivne pravice je obč. svet odklonil.

Carigrad, 5. junija. Turška vlada je prepovedala tujim odvetnikom izvrševanje prakse pri turških sodiščih, ako se ne morejo izkazati z dokazom o obisku turške pravoslovne šole.

Bologna, 5. junija. Izvošček Auchede, ki je zadržal Lucchenija, ko je Luccheni po storjenem umoru cesarice Elizabete hotel bežati, je včeraj v Genfu zasačil svojo zaročenko v družbi nekega trgovca Blocha. Auchede je zagrabil trgovca in ga vrgel iz tretjega nadstropja na cesto, kjer je mrtev obležal.

London, 5. junija. »Daily Mail« javlja iz Pretorije, da se je sestavila vojaška komisija, ki naj razsoja o zahtevah po angleških četah oškodovanih zasebnikov. Zahteve znašajo dosedaj nad jeden milijon funtov.

Bruselj, 5. junija. V burskih krogih se zagotavlja, da je holandski konzul v Standertonu od strani lord Kitchenerja dobil pooblastilo, naj se z Botho posvetuje o vojnem premirju.

London, 5. junija. Iz Shanghaja dohaja poročilo, da je dospelo v Pekin turško odposlanstvo, da pa ni znano, kam se namerava najprej obrniti.

Berolin, 5. junija. Wolffov urad poroča iz Tientsina, da je grof Waldersee radi nekih preiskav odložil potovanje iz Tientsina.

Pekin, 4. junija. Grof Waldersee je včeraj odpotoval od tu v Evropo. Povodom njegovega odhoda so mu priredile mejnarodne čete veliko parad.

London, 4. junija. Iz Pekina poročajo 1. t. m.: Japonci bodo reducirali svoje čete za 9000, Angleži za 3000 mož. Ostale čete ostanejo v Pekinu do julija ali vsaj do prihoda kitajskega dvora. Belgijci nadaljujejo z gradnjo železnice preko Čen-ting-fu, ki jo bo čuval princ Čing.

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu svoje **pletanine in žice**, pletene s strojem po vzorcih, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-nike, golobnjake; mreže za presejanje gramoza in peska. — Izdeluje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mline, okna, line kleti; mesne sitnice, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mlin, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni. 564 12-1

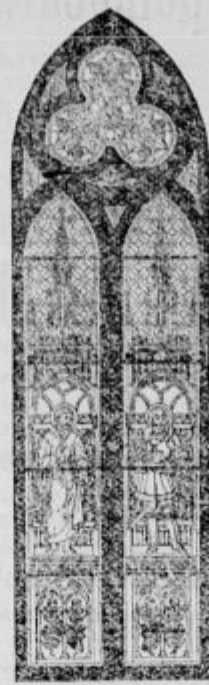
Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Štajerska
ROGAČKA
KISELA VODA **Jempel** in Styria-vrelec
SVETOVNOZNANA
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Zastopnik za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 351 35-9

Zavod za slikanje na steklu
Ed. Stuhl, Gradec, Ungergasse 3

izdeluje slikana okna za cerkve in hiše
v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Polčanah dvojno okenj po 4-5 m visoka in 1-5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V oknih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema oknoma 360 gld. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti oni gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago. Župni urad Polčane ob južni železnici, dné 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik.

Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvojno okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z raznimi drugimi slikarji ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško v popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna.

Farni urad Lučine ne Kranjskem, dné 19. oktobra 1899.

Anton Dolinar, župnik.

Tacih priznanj imam prečistiti duhovščini na razpolago še dokaj. Vljudno se priporočam 322 18-9

Ed. Stuhl.

Prvo ljubljansko podjetje za izdelovanje fornirja.

Spost. podjetnikom mizarstva, trgovcem s fornirjem in gg. mizarjem, kolarjem na-znanjam, da sem pričel

Z rezanjem fornirja

kojega imam v zalogi izredno veliko množino, vseh vrst in različne kakovosti lesa.

Izrežem tudi **dopoljane hl. de na fornir** po nizki ceni. — Izdelujem tudi **gladke, fino izdelane profilirane lajste** vseh vrst in oblik.

Priporočam novo podjetje v obilna naročila, katera natančno in točno izvršujem.

Sploštvanjem

Ivan Zakotnik, tesarski mojster v Ljubljani.

Št. 381.

Razglas.

570 3-3

V soboto, dné 8. junija t l., ob 11. uri dopoldne vršila se bude v občinski pisarni v Št. Janžu (Dvor) sodni okraj Radeče

javna zniževalna dražba

radi oddaje

zgradbe tri- oziroma štirirazredne šole v Št. Janžu.

Stavbena dela proračunjena so sledeče:

1. Šolsko poslopje	30.551 K 25 h
2. Vodnjak in klet	1.371 » 85 »
3. Drvarnica, ograja in planiranje sveta	1.000 » — »
4. Hišna oprava (klopi itd.)	2.032 » 40 »

Skupno . . . 34.955 K 50 h

Dela oddala se bodo skupno le jednemu podjetniku. — Vsak, kdor se hoče udeležiti te dražbe, mora popreje vložiti vadij 1750 kron.

Načrti, proračuni in stavbeni pogoji razgrnjeni so pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Krškem, samo proračun tudi pri podpisnem uradu vsakemu v vpogled.

Županstvo Dvor, dné 30. maja 1901.

Najprimerneje priložnostno
darilo za mladino so

Pomladni Glasi

ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.

Dobé se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80, ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.

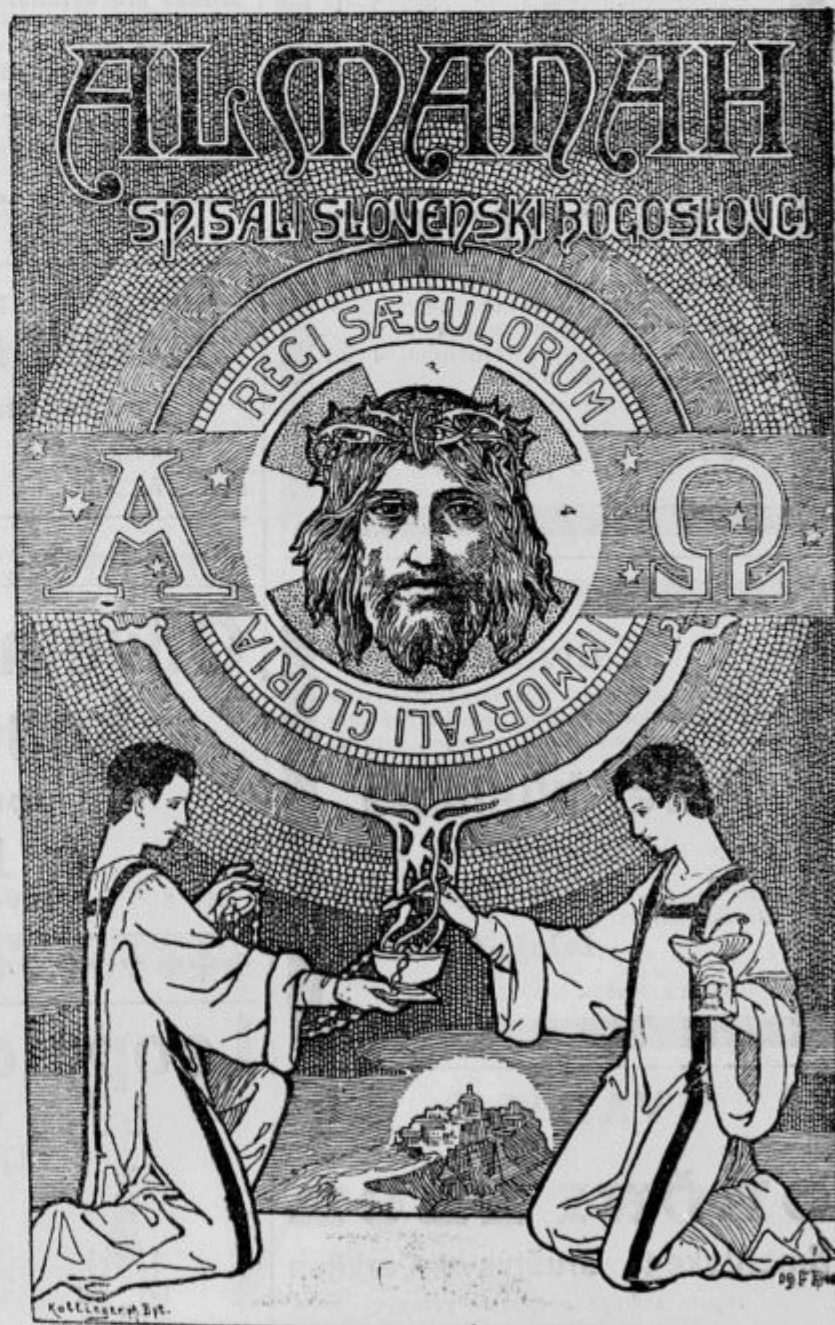
➔ Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču. ➔

ALMANAH

je elegantno opremljen in ima 216 strani vel. 8°. — Interesantna in izbrana leposlovna in znanstvena vsebina!

Krasi ga petero originalnih vinjet! — Cena 2 K 40 h, s poštnino 2 K 60 h.

Naroča se v semenišču in po knjigarnah.

Dunajska borza.

Dnó 5. junija.		Dnó 4. junija.		Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878		Salmove srečke, 40 gld.	
Skupni državni dolg v notab	98:10	20 mark	23:52	Zastavna pisma av. osr. zem. kred. banke 4%	94:25	St. Genóis srečke, 40 gld.	232:—
Skupni državni dolg v srebru	98:10	20 frankov (napoleonor)	19:09	Priporočne obveznice državne železnice	423:—	Waldsteinove srečke, 20 gld.	393:50
Avstrijska zlata renta 4%	117:90	Italijanski bankovci	90:60	„ „ južne železnice 3%	347:25	Ljubljanske srečke	60:—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	96:25	C. kr. cekini	11:32	„ „ južne železnice 5%	122:50	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	280:—
Ogerska zlata renta 4%	117:90			„ „ dolenskih železnice 4%	—	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	6030:—
Ogerska krona renta 4%, 200	92:95			Kreditne srečke, 100 gld.	401:—	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	887:—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1673:—	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	181:—	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	390:—	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	105:25
Kreditne delnice, 160 gld.	687:25	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	171:—	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	49:50	Splošna avstrijska stavbinska družba	160:—
London vista	240 32 1/2	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94:75	Ogerskega	25:20	Montanska družba avstr. plan.	472:—
Wemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj 117:47 1/2		Tisine srečke 4%, 100 gld.	143:50	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	16:50	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	445:—
		Dunavske vravnavne srečke 5%	258:50	Rudolfove srečke, 10 gld.	58:—	Papirnih rubljev 100	253:25

Nakup in prodaja
vsekovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulantina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvari,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih
papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.